

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ”
(для бакалаврів, спеціалістів)

МАУП

Київ 2008

Підготовлено доцентом кафедри менеджменту ЗЕД *І. Г. Хільчевською*

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин
(протокол № 6 від 11.04.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Хільчевська І. Г. Навчальна програма дисципліни “Міжнародні економічні відносини” (для бакалаврів, спеціалістів). – К.: МАУП, 2008. – 32 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Міжнародні економічні відносини”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою навчальної дисципліни є формування системи спеціальних знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної та спеціальної економічної освіти та для практичної діяльності у сфері національного і світового господарства; вивчення основних закономірностей розвитку сучасних міжнародних економічних відносин, шляхів та особливостей їх реалізації як загалом, так і на прикладі країн, інтеграційних об'єднань, регіонів світової економіки; визначення місця і ролі України в системі міжнародних економічних відносин.

Предметом навчальної дисципліни є система зв'язків національних економік різних країн на основі міжнародного поділу праці.

Завданням навчальної дисципліни є формування у студентів системи знань про основні форми МЕВ (міжнародну торгівлю, міжнародний рух капіталів, валютно-фінансові та кредитні відносини, науково-технологічний обмін, міжнародну міграцію робочої сили тощо), сучасні форми активізації МЕВ (вільні економічні зони, транснаціональні корпорації); визначення місця і ролі України в міжнародних економічних відносинах, перспективи участі країни в світогосподарських зв'язках. Набуті знання при вивченні курсу розширять базу теоретичних економічних знань у студентів як основи для формування навичок і вмінь дослідження практичних проблем сучасних міжнародних економічних відносин, створять логічну основу для підготовки висококваліфікованих фахівців з вищою економічною освітою, дозволять майбутнім спеціалістам застосовувати їх у науковій та практичній діяльності при вирішенні фахових завдань.

Унаслідок вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

загальні закономірності розвитку МЕВ, форми прояву цих закономірностей у різних секторах і регіонах, інтеграційних об'єднаннях, економічних союзах та окремих країнах світового господарства; основні механізми регулювання і управління розвитком міжнародних економічних відносин на національному та інтернаціональному рівнях; особливості участі України в МЕВ;

уміти:

аналізувати динамічні якісні зміни у розвитку МЕВ; давати оцінку поточним міжнародним економічним подіям; характеризувати

сучасний стан, проблеми та перспективи участі України в міжнародних господарських зв'язках.

Навчальна дисципліна “Міжнародні економічні відносини” посідає важливе місце серед дисциплін, що викладаються студентам у вищих навчальних закладах, які готують спеціалістів з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, країнознавства, міжнародних економічних відносин та інших спеціальностей економічного спрямування. Вона тісно пов'язана із вивченням таких курсів, як “Міжнародна економіка”, “Економіка зарубіжних країн”, “Міжнародна торгівля”, “Зовнішньоекономічна політика”, “Вільні економічні зони”, “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
	Змістовий модуль I. Сутність, середовище і розвиток міжнародних економічних відносин (МЕВ)
1	Сутність, середовище та інфраструктура МЕВ
2	Історія розвитку МЕВ
3	Міжнародний поділ праці як основа розвитку МЕВ
	Змістовий модуль II. Форми міжнародних економічних відносин
4	Міжнародні торговельні відносини
5	Міжнародний рух капіталу
6	Вільні економічні зони
7	Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини
8	Міжнародні науково-технічні відносини
9	Міжнародна міграція робочої сили
10	Транспортне забезпечення МЕВ

1	2
	Змістовий модуль III. Інтеграційні процеси в системі МЄВ
11	Сутність і форми міжнародної економічної інтеграції
12	Особливості розвитку європейської економічної інтеграції
13	Регіональні економічні об'єднання
	Змістовий модуль IV. Міжнародний бізнес
14	Міжнародний маркетинг
15	Види і форми міжнародного бізнесу
	Змістовий модуль V. Механізми регулювання і тенденції розвитку МЄВ
16	Система регулювання МЄВ та міжнародні економічні організації
17	Глобальні проблеми МЄВ
18	Україна в міжнародних економічних відносинах
Разом годин: 108	

ЗМІСТ
дисципліни
“МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ”

Змістовий модуль I. Сутність, середовище і розвиток міжнародних економічних відносин (МЄВ)

Тема 1. Сутність, середовище та інфраструктура МЄВ

Сутність МЄВ, основні визначення. Світове господарство як об'єкт МЄВ, його суттєва характеристика і взаємозв'язок з міжнародними економічними відносинами.

Передумови становлення та розвитку МЄВ. Інтернаціоналізація господарського життя. Міжнародний поділ праці. Міжнародна економічна інтеграція.

Об'єкти МЕВ. Суб'єкти МЕВ. Особливості держави як суб'єкта МЕВ. Організаційно-правові форми юридичних осіб у міжнародній господарській практиці. Суб'єкти МЕВ України.

Механізм реалізації МЕВ.

Основні характеристики сучасного етапу розвитку міжнародних економічних відносин.

Фактори впливу на МЕВ (політичні, соціально-економічні, науково-технічні, правові, екологічні тощо).

Рівні функціонування МЕВ (міжнародні економічні контакти, взаємодія, співробітництво, інтеграція). Системне визначення МЕВ.

Поняття середовища МЕВ, його структуризація та особливості. Специфіка аналізу й оцінка середовища МЕВ.

Економічне середовище. Економічне регулювання МЕВ. Становище і розвиток ринкових відносин країн, груп країн, регіонів світу та особливості їх економічних взаємовідносин.

Політико-правове середовище. Особливості взаємодії політики та економіки у МЕВ. Правові регулятори МЕВ. Політичні інтереси країн, груп країн, регіонів.

Інституціональне забезпечення МЕВ. Національні, міжнаціональні і наднаціональні органи регулювання МЕВ. Основні міжнародні економічні організації та їх систематизація.

Соціально-культурне середовище та його значення у розвитку МЕВ.

Інфраструктура сучасних МЕВ. Міжнародний транспорт. Інформаційно-комунікаційні системи.

Фактори посилення економічної взаємозалежності країн. Спільність конкретних економічних інтересів.

Література [1; 8; 12; 15; 16; 18; 21; 25; 26; 33]

Тема 2. Історія розвитку МЕВ

Міжнародні торговельні зв'язки стародавнього світу. Зародження та розвиток міжобщинних господарських зв'язків. Особливості зовнішньоекономічних відносин стародавніх держав.

Міжнародні економічні відносини епохи середньовіччя. Зовнішньоторговельні відносини при феодалізмі. Зовнішньоекономічні зв'язки Київської русі, Російської централізованої держави та Запорозької Січі. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Сходу.

Міжнародні економічні відносини в умовах становлення індустріальної цивілізації. Зовнішня торгівля у період первісного нагромадження капіталу. Міжнародний поділ праці та формування світового ринку.

Міжнародні економічні відносини індустріальної епохи. Монополістичний капіталізм і система економічних відносин світового господарства. Розвиток всесвітніх економічних зв'язків у першій половині ХХ ст. Світогосподарські зв'язки у повоєнні роки.

Література [1; 2; 12; 15; 16; 33; 69]

Тема 3. Міжнародний поділ праці як основа розвитку МЕВ

Визначення основних термінів теми: виграш від торгівлі; кооперування виробництва; міжнародна спеціалізація; обмін; подетальна спеціалізація; технологічна спеціалізація; фактори виробництва; економічний потенціал; економічна ефективність.

Сутність та види міжнародного поділу праці.

Міжнародний поділ праці (МПП) в економічній науці. Економічні доктрини А. Сміта і Д. Рікардо. Праця А. Сміта “Дослідження про природу та причини багатства народів”. Праця Д. Рікардо “Початок політичної економії та оподаткування”.

Фактори виробництва як передумова МПП: праця, капітал, земля, технологія.

Причини та особливості включення країн в міжнародний поділ праці.

Фактори, що впливають на розвиток МПП. Роль та значення природно-географічних факторів. Роль та значення соціально-економічних факторів. Роль та значення науково-технічних факторів.

Форми МПП і тенденції їх розвитку на сучасному етапі. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне кооперування виробництва. Фактори ефективного розвитку міжнародної спеціалізації і кооперування виробництва.

Роль науково-технічного прогресу у розвитку сучасного МПП.

Сучасні погляди на сутність та трансформаційні можливості МПП.

Література [1; 8; 10; 12; 18; 26; 33]

Змістовий модуль II. Форми міжнародних економічних відносин

Тема 4. Міжнародні торговельні відносини

Місце міжнародної торгівлі в МЄВ. Теорії міжнародної торгівлі. Показники розвитку міжнародної торгівлі.

Форми міжнародної торгівлі за специфікою регулювання: звичайна, за режимом найбільшого сприяння, преференційна, дискримінаційна.

Форми міжнародної торгівлі за специфікою взаємодії суб'єктів: традиційна (проста), торгівля за кооперацією, компенсаційна (зустрічна), оренда (лізинг).

Форми міжнародної торгівлі за специфікою предмета торгівлі: сировинними товарами, промисловими товарами, машинами та обладнанням, послугами.

Методи міжнародної торгівлі. Торгівля через торговельно-посередницькі фірми. Торгівля через лізингові компанії. Міжнародні товарні біржі. Міжнародні товарні аукціони. Міжнародні тендери (торги). Міжнародні виставки/ярмарки.

Принципи, сутність і рівні регулювання міжнародних торговельних відносин. Тарифні методи регулювання. Міжнародні товарні класифікації. Нетарифні методи регулювання. Сутність і сучасні форми протекціонізму. Демпінг та антидемпінгові процедури в міжнародній торгівлі. Митні формальності і технічні бар'єри. Світова організація торгівлі (СОТ) та її роль у розвитку міжнародної торгівлі. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД).

Масштаби, структура і динаміка міжнародної торгівлі. Особливості торговельно-економічних відносин країн, груп країн, інтеграційних угруповань. Україна в міжнародних торговельних відносинах.

Література [1–4; 8; 10; 12; 15–19; 24–27; 30; 32–35]

Тема 5. Міжнародний рух капіталу

Міжнародний рух капіталу як форма МЄВ. Причини і сутність вивозу (експорту) капіталу. Відтік капіталу. Рух капіталу міжнародних корпорацій. Фактори, що стимулюють вивіз капіталу.

Цілі і форми вивозу капіталу. Державний і недержавний (приватний) капітал. Підприємницький і позичковий капітал. Здійснення

прямих і позичкових (портфельних) інвестицій. Міжнародний кредит та його основні види. Кредити: зв'язаний і фінансовий; товарний і валютний; приватний, урядовий, змішаний, міжнародних установ; забезпечений і бланковий; короткостроковий, середньостроковий і довгостроковий. Формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів. Функціональна структура: світовий грошовий ринок і світовий ринок капіталів. Географічна структура.

Основні міжнародні фінансові центри, передумови їх виникнення та особливості функціонування. Інституціональна структура ринку позичкових капіталів. Транснаціональні банки, фінансові компанії, фондові біржі. Валютна структура і динаміка міжнародної міграції капіталів.

Сучасні риси міжнародного руху капіталів. Географія вивезення капіталу. Основні тенденції експорту капіталу. Держава і рух капіталу. Міжнародний рух капіталу та його наслідки для країн-експортерів та імпортерів капіталу.

Проблема заборгованості і можливі шляхи її вирішення. Зовнішня заборгованість, запозичення та інвестиції в економіці України.

Література [1; 2; 4; 8; 10; 12; 15; 16; 18; 25; 26; 33]

Тема 6. Вільні економічні зони

Державна регіональна політика та місце в ній особливих територіально-господарських утворень.

Спеціальна (вільна) економічна зона: ознаки, визначення та типи ВЕЗ залежно від критеріїв і масштабу зон.

Місце вільних економічних зон у міжнародних економічних відносинах країн. ВЕЗ як особлива форма МЕВ.

Історія вільних зон: від *porto franko* до науково-технічних зон та регіональних торговельних союзів. Загальна етапність розбудови вільних економічних зон, послідовна модифікація їх типів, географічні особливості поширення СЕЗ. Перелік цілей, які ставились при створенні зон країнами, що належать до різних груп, — промислово розвинених, тих, що розвиваються, та країн, які мали централізовано керовану економіку.

Досвід промислово розвинених країн у сфері заснування ВЕЗ (Ірландія, США, Німеччина). Використання країнами, що розвиваються, моделі вільних виробничих зон (Китай, ОАЕ). Розбудова ВЕЗ країнами, які мали централізовано керовану економіку (Угорщина,

Польща, Росія). Передумови створення, регулювання діяльності та управління ВЕЗ в Україні.

Макроекономічний вплив (зайнятість, зовнішньоторговельний баланс, зміна інноваційної якості економіки, інвестиційні процеси тощо) вільних зон на економіку приймаючих держав та розвиток їх МЕН.

Офшорні зони та офшорний бізнес, їх місце та роль у міжнародних економічних відносинах. Види офшорних компаній: компанії холдингового типу; торгово-посередницькі фірми; компанії фінансового профілю. Характерні риси офшорних фірм. Податкові гавані та країни із сприятливим оподаткуванням. FATF та основні напрями її діяльності.

Література [1; 17; 99]

Тема 7. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини

Національні, міжнародні і світові валютні системи. Поняття валюти та її види. Оборотність валют. Валютний паритет. Валютний курс.

Основні риси міжнародної валютної системи та етапи її розвитку. Бреттон-Вудська та Ямайська системи. Створення сучасної валютної системи і тенденції її розвитку. Міжнародний валютний фонд. Міжнародний банк реконструкції та розвитку. Міжнародні колективні резервні валютні одиниці.

Регіональна валютна система. Основні етапи розвитку Європейської валютної системи (ЄВС). Механізм функціонування та розвиток ЄВС. Створення євро. Теорія оптимальних валютних зон. Вплив введення євро на Україну.

Особливості валютних відносин країн, що розвиваються.

Валютні ринки, їх види та структура. Котирування валют. Основні валютні операції. Структура, види та особливості функціонування ринків золота.

Міжнародні розрахунки та їх основні форми. Валютний ризик та методи його обмеження. Платіжний баланс, його структура і методи складання.

Україна на міжнародному валютно-фінансовому ринку. Проблема конвертованості національної валюти.

Література [1; 2; 8; 10; 12; 15; 16; 18; 25; 26; 31; 33]

Тема 8. Міжнародні науково-технічні відносини

Міжнародні науково-технічні відносини як форма МЄВ. Сутність та особливості науково-технічних відносин. Поняття технології. Поняття міжнародної передачі технології. Правові форми захисту технології. Патент. Ліцензія. Копірайт. Товарна марка. Форми передачі технології. Патентна угода. Ліцензійна угода. Ноу-хау. Інжиніринг. Франчайзинг. Міжнародне технічне сприяння (технологічні гранти, співфінансування технічного сприяння).

Міжнародна торгівля ліцензіями. Динаміка розвитку міжнародної торгівлі ліцензіями. Географія міжнародної торгівлі ліцензіями. Роль ТНК у міжнародній ліцензійній торгівлі. Патентна ліцензія. Безпатентна ліцензія. Проста ліцензія. Виключна ліцензія. Повна ліцензія. Види ліцензійних платежів. Роялті. Паушальний платіж. Участь у прибутку. Участь у власності.

Міжнародний ринок ноу-хау. Особливості міжнародної торгівлі ноу-хау. Ноу-хау технічного характеру. Комерційне ноу-хау. Способи сплати ноу-хау. “Кост плас”.

Поняття інжинірингу та його особливості. Класифікація інжинірингових послуг. Базисний інжиніринг. Детальний інжиніринг. Методи постачання інжинірингових послуг. Поняття реінжинірингу. Кризовий реінжиніринг. Реінжиніринг розвитку.

Поняття і сутність франчайзингу. Суб'єкти міжнародної франчайзингової угоди. Переваги і недоліки франчайзингу. Методи фінансування франчайзингу. Альтернативні джерела фінансування. Типи франчайзингу. Динаміка розвитку ринку франчайзингу. Особливості франчайзингу в країнах, що розвиваються (у т.ч. СНД і Україні).

Регулювання міжнародних науково-технічних відносин.

Україна в міжнародних науково-технічних відносинах.

Література [1; 2; 4; 8; 10; 12; 15–18; 25; 26; 33]

Тема 9. Міжнародна міграція робочої сили

Міграція населення і міграція робочої сили. Економічна природа, рушійні сили й етапи міжнародної міграції робочої сили. Основні поняття і категорії робочої сили та її міжнародної міграції. Види міжнародної міграції: остаточна, тимчасова, сезонна, маятникова; добровільна і примусова; робочих і спеціалістів. “Відплив умів”, його причини, напрями, кількісна та якісна оцінки.

Масштаби й головні напрями сучасних міграційних процесів. Вплив НТР і транснаціональних корпорацій на міжнародну трудову міграцію. Формування і розвиток світових ринків робочої сили.

Регулювання міжнародних міграційних процесів. Адміністративно-правове та економічне державне регулювання. Роль міжнародних організацій у регулюванні міграційних процесів. Міжнародна організація праці (МОП), її завдання, структура і напрями діяльності. Соціальні аспекти міжнародної міграції робочої сили.

Україна у світових міграційних процесах. Використання іноземної робочої сили. Етапи, структура і напрями міграційних потоків країни.

Література [1; 2; 4; 8; 10; 12; 15–18; 26; 33]

Тема 10. Транспортне забезпечення МEB

Роль транспорту для здійснення міжнародних економічних відносин, зокрема торговельних відносин. Класифікація міжнародних транспортних послуг.

Основні види транспортних перевезень. Характеристика міжнародних морських перевезень. Роль і значення морського транспорту для міжнародної торгівлі. Трапове та лінійне судноплавство. Каботажні перевезення. Характеристика міжнародних річкових перевезень. Характеристика міжнародних повітряних перевезень. Роль і значення авіаційного транспорту для міжнародних пасажирських перевезень. Характеристика міжнародних залізничних перевезень. Характеристика міжнародних автомобільних перевезень.

Базисні умови поставок товарів. Інкотермс-2000.

Міжнародні транспортні коридори.

Конвенції та угоди про міжнародні транспортні перевезення. Міжнародне морське право. Міжнародне річкове право. Міжнародне повітряне право. Міжнародне залізничне право. Міжнародне автомобільне право.

Україна в системі міжнародних транспортних перевезень. Місце транспортних послуг у зовнішній торгівлі України. Міжнародні угоди та конвенції, членом яких є Україна.

Література [1–3; 8; 10; 12; 15–18; 22; 25; 26; 31–33]

Змістовий модуль III. Інтеграційні процеси в системі МЄВ

Тема 11. Сутність і форми міжнародної економічної інтеграції

Поняття та основні риси міжнародної економічної інтеграції. Передумови і умови її становлення як якісно нового рівня МЄВ.

Рівні розвитку міжнародної економічної інтеграції: головний рівень інтеграційного розвитку; господарська взаємодія окремих держав; взаємодія різних партій, органів, союзів, соціальних груп, окремих громадян різних країн; функціонування інтеграційного угруповання окремих країн.

Основні відмінності міжнародної економічної інтеграції від традиційного економічного співробітництва.

Форми міжнародної економічної інтеграції. Зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний і політичний союзи. Шляхи формування міжнародних економічних інтеграційних угруповань (комплексів).

Фактори сприяння та протидії розвитку міжнародної економічної інтеграції. Характерні особливості сучасних процесів міжнародної економічної інтеграції.

Література [1; 2; 8; 10; 12; 14–16; 18; 21; 22; 26; 28; 30; 31; 33]

Тема 12. Особливості розвитку європейської економічної інтеграції

Особливості розвитку інтеграційних процесів в Європі. Європейське співтовариство (ЄС) та його склад. Цілі створення ЄС, логіка його становлення та основні етапи розвитку. Європейське об'єднання вугілля і сталі. Паризький договір. Створення ЄЕС і Євроатома. Римський договір. Митний союз. Формування спільного ринку. Цілі, механізми та особливості формування валютно-економічного і політичного союзу.

Сучасна інституціональна структура і політико-правові механізми ЄС. Політика ЄС стосовно третіх країн та їх угруповань. Субрегіональні економічні угруповання. Бенілюкс.

Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). Цілі створення, основні завдання і особливості діяльності. Перспективи ЄАВТ. Формування Європейського економічного простору.

Теорія і практика соціалістичної економічної інтеграції. Потенціал і сучасні особливості східноєвропейської економічної інтеграції.

Умови і передумови загальноєвропейської економічної інтеграції. Внутрішньоєвропейська сумісність: політико-правовий, економічний і соціальний аспекти. Вплив зовнішніх факторів на процеси загальноєвропейської економічної інтеграції.

Література [1; 2; 8; 10; 12; 14–16; 18; 21; 22; 26; 28; 30; 31; 33]

Тема 13. Регіональні економічні об'єднання

Особливості інтеграційних процесів у Чорноморському регіоні. Чорноморське економічне співробітництво (ЧЕС). Формування зони вільної торгівлі в цьому регіоні. Основні форми співробітництва в регіоні. Інвестиційні зв'язки країн-учасниць ЧЕС. Інвестиційна привабливість і вигідність сфери туризму. Чорноморський банк торгівлі і розвитку (ЧБТР).

Особливості розвитку економічних взаємозв'язків у Північній Америці. Формування регіонального американо-канадського господарського комплексу. Створення зони вільної торгівлі "США – Канада". Формування північноамериканського спільного ринку "США – Канада – Мексика" (НАФТА).

Специфіка латиноамериканських інтеграційних процесів. Розвиток регіональних і субрегіональних інтеграційних угруповань. Центральнопівнічноамериканський спільний ринок. Латиноамериканська асоціація вільної торгівлі і Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛАІ). Латиноамериканська економічна система.

Формування зон вільної торгівлі: Гватемала, Гондурас, Коста-Рика, Мексика, Нікарагуа, Сальвадор; держави Андорського пакту. Створення спільного ринку країн Південного Конуса (МЕРКОСУР). Цілі, етапи і проблеми інтеграції. Специфіка механізмів економічної інтеграції.

Карибська асоціація вільної торгівлі і Карибський спільний ринок. КАРИКОМ.

Економічна інтеграція в Азії. Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН). Регіональна асоціація з розвитку Азії. Асоціація регіонального співробітництва Південної Азії. Потенціал, цілі та особливості формування Східноазійського економічного угруповання.

Особливості та основні шляхи розвитку економічної інтеграції арабських країн Близького та Середнього Сходу. Створення і діяль-

ність регіональних фінансово-кредитних структур на фінансовій основі країн ОПЕК. Зони співробітництва та економічної інтеграції. Рада арабського співробітництва. Союз Арабського Магриба. Політичні проблеми економічної інтеграції.

Особливості взаємних зв'язків країн Африки. Основні економічні угруповання. Економічне співробітництво країн району Великих озер. Особливості африканських інтеграційних процесів. Валютна інтеграція. Перспективи континентальної інтеграції.

Особливості створення і функціонування Співдружності незалежних держав (СНД). Стратегічні напрями взаємовідносин. Міжнародні договори в рамках СНД. Союз Росії – Білорусі. ГУУАМ. Єдиний економічний простір (ЄЕП).

Література [1; 2; 8; 10; 12; 14–16; 18; 21; 22; 26; 28; 30; 31; 33]

Змістовий модуль IV. Міжнародний бізнес

Тема 14. Міжнародний маркетинг

Середовище міжнародного маркетингу та чинники, що його обумовлюють. Суб'єкти міжнародного маркетингу. Міжнародні ринки. Процеси макро- і мікросегментації. Стратегія входження на міжнародні ринки. Регулювання міжфірмових відносин на зовнішніх ринках. Розроблення маркетингової програми щодо експорту. Товарна стратегія. Цінова стратегія. Розроблення маркетингової програми щодо імпорту. Планування та контроль у системі міжнародного маркетингу.

Література [1; 7; 9]

Тема 15. Види і форми міжнародного бізнесу

Сутність і види міжнародного бізнесу. Міжнародні комерційні операції та їх систематизація. Контрагенти міжнародної комерційної діяльності. Класифікація фірм за: видом господарської діяльності та характером операцій, що відбуваються; правовим положенням; характером власності; належністю капіталу і контролю; сферою діяльності. Типи монополістичних об'єднань: картелі, синдикати, пули, трести, концерни, холдинги, фінансові групи. Союзи підприємців, державні органи і міжнародні економічні організації.

Форми міжнародного бізнесу, їх характеристика і порівняльна оцінка. Сучасні особливості реалізації форм МЕВ у практиці міжнародного бізнесу.

Спільне підприємство та його основні форми. Порівняльна оцінка форм спільного підприємництва. Спільні підприємства (СП), їх економічна природа та істотні ознаки. Систематизація СП за: способом організації, часткою участі партнерів, сферами і видами діяльності, місцем організації і розмірами. Організаційно-правові та економічні особливості створення та функціонування СП у світовій господарській практиці. Масштаби, рівень і динаміка розвитку СП. Спільні підприємства в структурі економіки України.

Сутність та еволюція транснаціональних корпорацій (ТНК). Масштаби та специфіка діяльності. Сучасна стратегія ТНК. Вплив ТНК на економіку і політику іноземних держав. Форми і методи регулювання діяльності ТНК на національному, міжнародному та наднаціональному рівнях.

Література [1; 9; 18; 21; 26; 29]

Змістовий модуль V. Механізми регулювання і тенденції розвитку МЕВ

Тема 16. Система регулювання МЕВ та міжнародні економічні організації

Регулювання світогосподарських зв'язків на рівні держави, підприємства, корпорації.

Економічні інтереси та їх реалізація у світовому господарстві. Структура і субординація системи економічних інтересів.

Сутність і структура системи регулювання міжнародних економічних відносин. Зміст та організаційні структури механізму регулювання МЕВ. Національна та міжнародна підсистеми механізму регулювання МЕВ.

Міждержавні економічні організації. Сутність та функції міждержавних економічних організацій. Організаційна структура міждержавних економічних організацій. Особливості діяльності міжнародних організацій країн, що розвиваються.

ООН і міжнародне економічне співробітництво. Особливості та характер економічної діяльності ООН. Регіональні економічні комісії ООН у механізмі міжнародного співробітництва. Міжнародна

стратегія розвитку на четверте Десятиріччя ООН. Технічне співробітництво з метою розвитку.

Міжнародні валютно-кредитні організації. Міжнародний валютний фонд: основні напрями діяльності. Група Світового банку. Європейський банк реконструкції та розвитку. Зростання ролі міжнародних валютно-фінансових організацій.

ГАТТ та регулювання світової торгівлі. Історія створення ГАТТ та організаційна структура. Уругвайський раунд торгових переговорів у системі ГАТТ.

Міжнародні неурядові економічні організації. Правова основа міжнародних неурядових економічних організацій. Головні органи та форми діяльності міжнародних неурядових економічних організацій.

Література [1; 5; 6; 15; 16; 18; 20; 23; 25; 26; 31; 34]

Тема 17. Глобальні проблеми МЄВ

Виникнення глобальних проблем людства і глобалізація. Сутність та природа глобальних проблем. Класифікаційні ознаки глобальних проблем. Групи об'єднаних глобальних проблем. Визначення основних термінів: глобальна проблема, державна демографічна політика, демографічний вибух, демографічне районування, забруднення навколишнього середовища, міжнародна економічна безпека, роззброєння, “Римський клуб”, “Чорний список”, економічна війна, економічні аспекти глобальних проблем.

Найважливіші глобальні проблеми сучасності.

Проблема війни і миру.

Подолання відсталості країн, що розвиваються.

Глобальна проблема народонаселення. Міжнародна взаємодія у сфері вирішення демографічних проблем сучасного світу. Основні негативні наслідки проблеми народонаселення.

Продовольча проблема.

Перспективи міжнародного співробітництва у сфері економіки роззброєння. Економічні та екологічні наслідки проблеми роззброєння. Конверсія військово-промислового комплексу. Актуальні проблеми утилізації боєприпасів для України. Місце України у світовій торгівлі зброєю.

Екологічна проблема. Економічні основи запобігання глобальній екологічній катастрофі. Причини виникнення проблеми. Регіональні

відмінності у прояві економічної катастрофи. Основні шляхи вирішення проблеми. Економічні методи управління якістю навколишнього середовища.

Міжнародне співробітництво у сфері вирішення проблем Світового океану. Причини виникнення проблеми. Міжнародні програми щодо запобігання поширенню проблеми.

Інші глобальні проблеми у міжнародних економічних відносинах.

Література [18; 28; 33]

Тема 18. Україна в міжнародних економічних відносинах

Формування інтеграційної стратегії України. Фактори участі країни в міжнародному поділі праці та передумови її інтеграції (політико-правові, економічні, соціально-культурні, інфраструктурні) до світогосподарського простору. Формування факторів інтеграції (внутрішньоекономічні та зовнішньоекономічні). Вибір економічної інтеграції. Становлення інтеграційних пріоритетів національної економіки України. Поле регіональних інтеграційних пріоритетів. Розвиток ринкових відносин і структур, структурна перебудова національної економіки. Загальна характеристика експортного потенціалу України. Агропромисловий потенціал. Військово-промисловий потенціал. Транспортно-транзитний потенціал. Формування регіональної структури зовнішньоекономічних зв'язків.

Місце та роль ЄС у зовнішньополітичній і зовнішньоекономічній стратегіях інтеграції України до світового співтовариства. Договірноправова база двосторонніх відносин. Динаміка розвитку відносин Україна – ЄС. Спільна стратегія Європейського Союзу щодо України. Розвиток основних форм економічного співробітництва між Україною і ЄС. Територіальна і галузева структура торговельних зв'язків України з країнами ЄС.

Місце і роль країн Центральної і Східної Європи (ЦСЄ) у зовнішньополітичній і зовнішньоекономічній стратегіях розвитку України. Досвід переходу країн ЦСЄ до ринкової економіки і залучення іноземного капіталу та його використання в Україні. Участь України та країн ЦСЄ у Центральноєвропейській ініціативі (ЦЕІ).

Принципи участі України в СНД. Місце СНД у зовнішніх зв'язках України. Стратегічні цілі, стан та механізми співпраці України з державами СНД. Основні форми економічного співробітництва України в рамках СНД.

Роль зони Чорноморського економічного співробітництва у світі та в зовнішньополітичній і зовнішньоекономічній стратегіях розвитку України. Місце України в ЧЕС. Участь України в ЧБТР.

Відносини Україна – НАФТА. Динаміка розвитку співробітництва Україна – США. Основні форми та сучасний стан співробітництва. Участь США в інвестиційній діяльності на території України. Стратегічні напрями взаємовідносин. Проблемні питання двосторонніх відносин. Перспективи співробітництва України із США.

Місце і роль країн Азійсько-Тихоокеанського регіону (АТР) у зовнішньоекономічних пріоритетах України.

Українська стратегія щодо Латинської Америки. Інституційно-правові основи співробітництва України з країнами Латинської Америки. Динаміка розвитку двосторонніх відносин Україна – Латинська Америка. Досвід економічних реформ в країнах регіону для України. Перспективи співробітництва України з країнами Латинської Америки.

Економічний потенціал країн Африки. Механізм торговельно-економічної взаємодії України з країнами Африки. Основні форми українсько-африканського економічного співробітництва.

Література [3; 11–13; 17; 18; 22; 31]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Пропонується 10 варіантів (від 0 до 9) контрольної роботи. Кожний варіант складається з 5 питань. Варіант контрольної роботи студент обирає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки (див. таблицю). Зміст питань згідно з номерами наведено нижче.

При підготовці контрольної роботи бажано залучати матеріал, відомий студенту з реальної практики.

Варіант	Номери питань				
1	2	3	4	5	6
0	10	20	30	40	50
1	1	11	21	31	41
2	2	12	22	32	42
3	3	13	23	33	43
4	4	14	24	34	44
5	5	15	25	35	45

1	2	3	4	5	6
6	6	16	26	36	46
7	7	17	27	37	47
8	8	18	28	38	48
9	9	19	29	39	49

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Світове господарство як об'єкт МЕВ.
2. Інтернаціоналізація господарського життя.
3. Міжнародний поділ праці.
4. Середовище та інфраструктура МЕВ.
5. Класичні теорії міжнародної торгівлі.
6. Теорія конкурентних переваг М. Портера.
7. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.
8. Нетарифні бар'єри у міжнародній торгівлі.
9. Світова організація торгівлі, її роль у МЕВ.
10. Зовнішньоторговельна політика держави.
11. Форми міжнародної торгівлі за специфікою регулювання.
12. Форми міжнародної торгівлі за специфікою взаємодії суб'єктів.
13. Міжнародна торгівля послугами.
14. Міжнародні товарні біржі.
15. Міжнародні товарні аукціони.
16. Міжнародні тендери (торги) та виставки/ярмарки.
17. Правові форми захисту технології.
18. Форми передачі технології.
19. Інжиніринг та його форми. Поняття реінжинірингу.
20. Сутність франчайзингу та його види.
21. Міжнародна торгівля ліцензіями.
22. Міжнародний рух капіталу як форма МЕВ.
23. Цілі і форми вивозу капіталу.
24. Міжнародний кредит та його основні види.
25. Міжнародні валютно-фінансові інститути.
26. Вільні економічні зони.
27. Особливості функціонування науково-технічних зон.
28. Особливості функціонування офшорних зон.
29. Світовий ринок робочої сили.
30. Міжнародна валютна система та етапи її розвитку.

31. Особливості розвитку Європейської валютної системи.
32. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
33. Роль транспорту в МЕВ.
34. Міжнародна економічна інтеграція.
35. Форми міжнародної економічної інтеграції.
36. Співдружність незалежних держав (СНД).
37. Європейський Союз (ЄС).
38. Зона Чорноморського економічного співробітництва (ЧЕС).
39. Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА).
40. Південний спільний ринок (МЕРКОСУР).
41. Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛАІ).
42. Об'єднання країн карибського басейну (КАРІКОМ).
43. Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН).
44. Сутність і види міжнародного бізнесу.
45. Спільні підприємства (СП) – суб'єкт МЕВ.
46. Транснаціональні корпорації (ТНК) – суб'єкт МЕВ.
47. Ціноутворення на світовому ринку.
48. Глобальні проблеми МЕВ.
49. Особливості зовнішньоторговельних відносин України.
50. Особливості міжнародної інвестиційної діяльності України.

МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота є формою самостійного опанування студентами всіх форм навчання окремих тем навчально-тематичного плану з дисципліни “Міжнародні економічні відносини”.

Контрольна робота має складатися із **титульної сторінки** (зазначається назва дисципліни, номер академічної групи, прізвище та ініціали студента), **змісту** (зазначаються питання і відповідні сторінки), **основної частини** (даються відповіді на питання згідно з варіантом), **списку використаної літератури**. Загальний обсяг реферату – 20 сторінок, віддрукованих на папері формату А4 зі стандартними полями (верхнє – 2,5 см, нижнє – 2,0 см, лівє – 2,5 см, правє – 1,5 см), міжрядковим інтервалом 1,5, шрифтом Times New Roman 14.

Контрольна робота виконується і подається для перевірки у термін, визначений деканатом МАУП. Вона остаточно оцінюється під час індивідуальної співбесіди викладача і студента. Позитивна оцінка контрольної роботи дає право допуску до іспиту (заліку) з курсу “Міжнародні економічні відносини”.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Зміст та закономірності розвитку міжнародної економіки.
2. Об'єкти і суб'єкти міжнародних економічних відносин.
3. Світове господарство як об'єкт МЕВ.
4. Міжнародний поділ праці та його форми.
5. Міжнародна спеціалізація та кооперування виробництва.
6. Середовище міжнародних економічних відносин.
7. Інфраструктура міжнародних економічних відносин.
8. Історія розвитку МЕВ.
9. Міжнародна торгівля як основна форма МЕВ.
10. Теорії міжнародної торгівлі.
11. Класичні теорії міжнародної торгівлі.
12. Теорія конкурентних переваг М. Портера.
13. Методи регулювання міжнародної торгівлі.
14. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.
15. Нетарифні бар'єри у міжнародній торгівлі.
16. Форми міжнародної торгівлі (за специфікою регулювання).
17. Форми міжнародної торгівлі (за специфікою взаємодії суб'єктів).
18. Форми міжнародної торгівлі (за специфікою предмета торгівлі).
19. Особливості міжнародної торгівлі послугами.
20. Методи здійснення міжнародної торгівлі.
21. Торговельно-посередницькі операції в міжнародній торгівлі.
22. Міжнародна біржова торгівля.
23. Міжнародна аукціонна торгівля.
24. Міжнародні тендери та виставки/ярмарки
25. Система регулювання міжнародної торгівлі.
26. Світова організація торгівлі та її роль у міжнародній торгівлі.
27. Сучасний стан та перспективи зовнішньої торгівлі України.
28. Україна і Світова організація торгівлі.
29. Міжнародний рух капіталу як форма МЕВ.
30. Цілі і форми вивезення капіталу.
31. Пряме та портфельне інвестування в МЕВ.
32. Міжнародний кредит та його форми.
33. Особливості сучасного міжнародного руху капіталів.
34. Зовнішня заборгованість та запозичення в економіці України.
35. Україна в міжнародному інвестиційному співробітництві.
36. Вільні економічні зони (ВЕЗ) як особлива форма МЕВ.

37. Сутність ВЕЗ та їх функціональні ознаки.
38. Класифікація вільних економічних зон.
39. Функції, цілі і принципи формування і функціонування ВЕЗ.
40. Характеристика зовнішньоторговельних зон, їх підвиди.
41. Характеристика торговельно-виробничих зон, їх підвиди.
42. Характеристика науково-технічних зон, їх підвиди.
43. Характеристика офшорних зон, їх підвиди.
44. Офшорні зони та офшорний бізнес.
45. Закономірності розбудови ВЕЗ у країнах з різним рівнем соціально-економічного розвитку.
46. Передумови створення та функціонування ВЕЗ в Україні.
47. Міжнародні валютно-фінансові відносини як форма МЕВ.
48. Етапи еволюції світової валютної системи.
49. Характеристика Бреттон-Вудської валютної системи.
50. Характеристика Ямайської валютної системи.
51. Особливості розвитку Європейської валютної системи.
52. Основні міжнародні фінансові інститути та організації.
53. МВФ та основні напрями його діяльності.
54. Світовий Банк та основні напрями його діяльності.
55. Регіональні банки розвитку та основні напрями їх діяльності.
56. Україна на міжнародному валютно-фінансовому ринку.
57. Сутність міжнародних науково-технічних відносин.
58. Правові форми захисту технологій.
59. Форми передачі технологій.
60. Міжнародна торгівля ліцензіями.
61. Види ліцензій та ліцензійних платежів.
62. Міжнародний ринок інжинірингових послуг. Поняття реінжинірингу.
63. Сутність франчайзингу та його види.
64. Україна в міжнародних науково-технічних відносинах.
65. Сутність і передумови міжнародної міграції робочої сили.
66. Основні форми і види міжнародної міграції робочої сили.
67. Регулювання міжнародних міграційних процесів.
68. Основні напрямки і центри міжнародної міграції робочої сили.
69. Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили.
70. Україна в системі міграційних потоків.
71. Транспортне забезпечення МЕВ.
72. Характеристика основних видів транспорту.

73. Міжнародні морські перевезення.
74. Форми міжнародної економічної інтеграції.
75. Особливості розвитку європейської інтеграції.
76. Регіональні інтеграційні об'єднання світу.
77. Характеристика НАФТА.
78. Характеристика СНД.
79. Характеристика інтеграційних об'єднань країн Латинської Америки.
80. Характеристика інтеграційних об'єднань країн Азії.
81. Участь України в інтеграційних об'єднаннях світу.
82. Міжнародний маркетинг та МЕВ.
83. Види і форми міжнародного бізнесу.
84. Спільна підприємницька діяльність та її види.
85. Особливості діяльності транснаціональних корпорацій (ТНК).
86. Міжнародні економічні організації та регулювання МЕВ.
87. ООН і міжнародне економічне співробітництво.
88. Глобальні проблеми в міжнародних економічних відносинах.
89. Характеристика глобальних проблем сучасності.
90. Фактори участі України в міжнародному поділі праці.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Авдокушин Е. Ф.* Международные экономические отношения. — М.: Юристъ, 1999. — 368 с.
2. *Акопова Е. С., Воронкова О. Н., Гаврилко Н. Н.* Мировая экономика и международные экономические отношения. — Ростов н/Д: Феникс, 2000. — 416 с.
3. *Багрова І. В., Гетьман О. О., Власик В. Є.* Міжнародна економічна діяльність України: Навч. посіб. / За ред. І. В. Багрової. — К.: ЦНЛ, 2004. — 384 с.
4. *Балабанов И. Т., Балабанов А. И.* Внешнеэкономические связи: Учеб. пособие. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы и статистика, 2001. — 544 с.
5. *Герчикова И. Н.* Международные экономические организации: регулирование мирохозяйственных связей и предпринимательской деятельности. — М.: Консалтбанк, 2000. — 624 с.

6. *Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ: Монографія / Кер. авт. кол. і наук. ред. Т. М. Циганкова.* — К.: КНЕУ, 2003. — 660 с.
7. *Юголь Г. П.* Міжнародний маркетинг: Навч. посіб. — Л.: Львів. політехніка, 2004. — 148 с.
8. *Горбач Л. М.* Міжнародні економічні відносини: Підручник / Л. М. Горбач, О. В. Плотніков. — К.: Кондор, 2005. — 266 с.
9. *Гриффин Р.* Международный бизнес=International business / Р. Гриффин, М. Пастей; Под ред. А. Г. Медведева. — 4-е изд. — СПб.: Питер, 2006. — 1088 с.
10. *Дахно І. І.* Міжнародна економіка: Навч. посіб. — 2-ге вид., випр. і допов. — К.: МАУП, 2006. — 248 с.
11. *Жук М. В.* Комерційні відносини України: Підручник. — Чернівці: Рута, 2002. — 576 с.
12. *Козик В. В., Панкова Л. Я., Даниленко Н. Б.* Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. — 6-те вид., стер. — К.: Знання, 2006. — 406 с.
13. *Конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації: Монографія / Я. А. Жаліло, Я. Б. Базиліук, Я. В. Белінська та ін.* — К.: Знання України, 2005. — 493 с.
14. *Лук'яненко Д. Г.* Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 204 с.
15. *Международные экономические отношения: Учебник / Н. Н. Ливенцев и др.; Под ред. Н. Н. Ливенцева.* — 2-е изд., перераб. и доп. — М., 2006. — 648 с.
16. *Международные экономические отношения: Учебник / Под ред. Б. М. Смитиенко.* — М.: ИНФРА-М, 2005. — 512 с.
17. *Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. / За ред. І. І. Дахна.* — К.: Центр навч. літ., 2006. — 304 с.
18. *Міжнародна економіка: Підручник / А. П. Румянцев, Г. Н. Климов, В. В. Рокоча та ін.; За ред. А. П. Румянцева.* — К.: Знання-Пресс, 2003. — 447 с.
19. *Міжнародна торгівля: Навч. посіб. / А. П. Румянцев, А. І. Башинський, І. М. Корилова, Ю. В. Коваленко* — К.: ЦНЛ, 2004. — 376 с.
20. *Міжнародні організації: Навч. посіб. / Ред. Ю. Г. Козак, В. В. Ковалевський, З. Кутайн та ін.* — К.: ЦУЛ, 2007. — 440 с.

21. *Мочерний С. В.* Світове господарство в умовах глобалізації: Монографія / С. В. Мочерний, Я. С. Ларіна, С. В. Фомішин. — К.: Ніка-Центр, 2006. — 200 с.
22. *Новицький В. Є.* Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. — К.: КНЕУ, 2003. — 948 с.
23. *Осіка С.* Світова організація торгівлі: Підручник / С. Осіка, В. П'ятницький. — 3-тє вид., переробл. і допов. — К.: К.І.С., 2005. — 514 с.
24. *Основи міжнародної торгівлі: Навч. посіб. / Ред. Ю. Г. Козак, Н. С. Логвинова, К. І. Ржепішевський* — 2-ге вид., переробл. і допов. — К.: ЦНЛ, 2005. — 656 с.
25. *Передрій О. С.* Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Д. Даниленко. — 5-те вид., стер. — К.: Знання-Прес, 2004. — 406 с.
26. *Рыбалкин В. Е.* Международные экономические отношения: Учеб. для вузов / В. Е. Рыбалкин, Ю. А. Щербанин, Л. В. Балдин и др.; Под ред. В. Е. Рыбалкина. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Юнити-Дана, 2000. — 503 с.
27. *Рут Ф., Філіпенко А.* Міжнародна торгівля та інвестиції: Пер. з англ. — К.: Основи, 1998. — 743 с.
28. *Світове господарство в умовах глобалізації: Монографія / Кол. авт.; За ред. Я. Б. Олійника, Б. П. Яценка, В. К. Бабарицької.* — К.: Вид.-полігр. центр “Київ. ун-т”, 2004. — 145 с.
29. *Світовий бізнес: Навч. посіб. / Ред. Ф. Ф. Бутинець.* — Житомир: Рута, 2004. — 498 с.
30. *Семенов Г. А.* Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реальності та проблеми: Навч. посіб./ Г. А. Семенов, М. О. Панкова, А. Г. Семенов. — К.: ЦНЛ, 2006. — 232 с.
31. *Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, А. С. Гальчинський, В. М. Гаєць, М. А. Дудченко.* — К.: Либідь, 2002. — 470 с.
32. *Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч. посіб. / За ред. І. І. Дахна.* — К.: Центр навч. л-ри, 2007. — 324 с.
33. *Фомішин С. В.* Международные экономические отношения. — Ростов н/Д: Феникс, 2006. — 608 с.
34. *Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В.* Міжнародна торгівля: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2001. — 488 с.
35. *Шпак В.* Міжнародна торгівля: Практикум / В. Шпак, А. Кондо-рі-Ромео. — К.: МАУП, 2004. — 384 с.

36. *Багиев Г. Л.* Международный маркетинг / Г. Л. Багиев, Н. К. Моисеева, С. В. Никифорова. — СПб.: Питер, 2001. — 512 с.
37. *Біла С.* Україна в міжнародному торговельному просторі: (концептуальні проблеми та завдання) // Вісн. Нац. академії управління при Президентові України. — 2003. — № 4. — С. 124–132.
38. *Богачев В. И., Кравченко К. В.* Экономическая теория рыночных отношений. Основы бизнеса. Международные экономические отношения: Учеб. пособие. — 3-е изд., перераб. и доп. — К.: Арістей, 2003. — 344 с.
39. *Боринець С. Я.* Міжнародні валютно-фінансові відносини: Підручник. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К.: Т-во “Знання”, КОО, 1999. — 305 с.
40. *Буглай В. Б.* Международные экономические отношения / В. Б. Буглай, Н. Н. Ливенцев; Ред. Н. Н. Ливенцев — 2-е изд. — М.: Финансы и статистика, 1999. — 160 с.
41. *Будкін В. С.* Сучасні тенденції регіональних змін в міжнародній торгівлі // Актуальні проблеми економіки. — 2006. — № 1. — С. 104–110.
42. *Бураковський І. В.* Теорія міжнародної торгівлі. — К.: Основи, 1996. — 241 с.
43. *Буряк П. Ю.* Маркетинг: Навч. посіб. — Л.: Львів. політехніка, 2004. — 148 с.
44. *Внешнеэкономический* толковый словарь / Под ред. И. П. Фаминского. — М.: ИНФРА-М, 2000. — 503 с.
45. *Всесвітнє господарство: політико-економічні проблеми* / За ред. В. Д. Лагутіна; Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. — Луцьк: Вежа, 1999. — 157 с.
46. *Гаврилюк В.* Україна–СОТ: плюси чи мінуси? // Голос України. — 2005. — 19 листоп. — С. 8.
47. *Гальчинський А. С.* Україна: поступ у майбутнє. — К.: Основи, 1999. — 220 с.
48. *Голуб Н. В.* Україна та міжнародні організації: Інформ.-довід. вид. / Н. В. Голуб, П. А. Клімкін. — К.: Кондор, 2003. — 212 с.
49. *Гребельник О. П.* Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Підручник. — К.: ЦНЛ, 2005. — 696 с.
50. *Данильчук В. Ф.* Мировой рынок услуг турбизнеса: Учеб. пособие. — Донецк: ДІТБ, 2000. — 146 с.

51. *Золотов А. Ф.* Международные валютно-кредитные отношения: Курс лекций. — К.: МАУП, 2001. — 112 с.
52. *Каніщенко О.* Проблеми міжнародного маркетингу в Україні // Маркетинг в Україні, 2004. — № 6. — С. 33–34
53. *Каніщенко О.* Українська специфіка міжнародного маркетингу // Економіка України. — 2006. — № 5. — С. 33–37.
54. *Кваша С., Патица Н.* Напрями та проблеми інтеграції України у світовий економічний простір // Економіка України. — 2001. — № 9. — С. 77–81.
55. *Ковалев Е.* Глобальная продовольственная проблема // Мировая экономика и международные отношения. — 2004. — №10. — С. 26–34.
56. *Крачило М. П.* Світова економіка та міжнародні економічні відносини. — К.: Геррилорен, 1997. — 204 с.
57. *Кредисов А., Бабенко В.* Політика стимулювання експорту та її інструменти // Економіка України. — 2003. — № 2. — С. 4–12.
58. *Кривцун Л. А.* Экономика мирохозяйственных связей. — Харьков: ХГПУ, 1999. — 164 с.
59. *Линдерт П.* Экономика мирохозяйственных связей: Пер. с англ. — М.: Изд. группа “Прогресс Универс”, 1992. — 515 с.
60. *Ломакин В. К.* Мировая экономика. — М.: Финансы, ЮНИТИ, 1999. — 727 с.
61. *Мазаракі А. А.* Міжнародний маркетинг: Підручник / За ред. А. А. Мазаракі. — К.: КДТЕУ, 2000. — 306 с.
62. *Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: Учебник / Под ред. Л. Н. Красавиной.* — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы и статистика, 2000. — 608 с.
63. *Международные стратеги экономического развития: Учеб. пособие / Под ред. Ю. Н. Пахомова.* — Донецк: ДонНУ, 2001. — 239 с.
64. *Международные экономические отношения: Учебник для вузов / Под ред Е. Ф. Жукова.* — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999. — 485 с.
65. *Мельник Т.* Світова організація торгівлі // Освіта України. — 2005. — № 47, 48. — С. 10.
66. *Мировая экономика / Под ред. проф. А. С. Булатова.* — М.: Юристь, 1999. — 734 с.
67. *Мировая экономика. Экономика зарубежных стран / Под ред. В. П. Колесова, М. Н. Осьмовой.* — М.: Флинта, МПСИ, 2000. — 480 с.

68. *Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980–2000 роки): Підручник / Л. Ф. Гайдуков, В. Г. Кремень, Л. В. Губерський та ін.* — К.: Либідь, 2001. — 624 с.
69. *Міжнародні економічні відносини: Історія міжнародних економічних відносин: Підручник / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, О. В. Бутенко та ін.* — К.: Либідь, 1992. — 191 с.
70. *Міжнародні економічні відносини: кримінологічний аспект: Навч.-практ. посіб. / За ред. В. І. Шакуна, П. В. Мельника, В. М. Поповича.* — К.: Правові джерела, 1997. — 168 с.
71. *Міжнародні економічні відносини: Система регулювання міжнародних економічних відносин / А. С. Філіпенко, І. В. Бураковський, В. С. Будкін та ін.* — К.: Либідь, 1994. — 256 с.
72. *Национальная экономика в системе мирового хозяйства / Л. Е. Мельник, Б. В. Душин, Н. Х. Корецкий, С. А. Сафронов.* — Дніпропетровськ: Січ, 1999. — 140 с.
73. *Нікітіна М. Г.* Світове господарство і міжнародні економічні відносини: просторові аспекти розвитку: Навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2004. — 192 с.
74. *Новицький В. Є.* Економічні ресурси цивілізаційного розвитку: Навч. посіб. — К.: НАУ, 2004. — 268 с.
75. *Новошинська Л. В.* Міжнародний маркетинг як засіб нарощування експортного потенціалу підприємства/ В. Онищенко, І. Кравченко // Антикризове управління підприємством: проблеми і шляхи їх розв'язання в умовах України. — 2001. — Вип. 1. — С. 160–162.
76. *Одягайло Б. М.* Міжнародна економіка: Навч. посіб. — К.: Знання, 2005. — 397 с.
77. *Основы международных валютно-финансовых и кредитных отношений: Учебник / Науч. ред. В. В. Круглов.* — М.: ИНФРА-М, 1998. — 432 с.
78. *Павловський М. А.* Стратегія розвитку суспільства. Україна і світ (економіка, політологія, соціологія). — К.: Техніка, 2001. — 312 с.
79. *Пахомов Ю., Лук'яненко Д., Губський Б.* Національні економіки в глобальному конкурентному середовищі. — К.: Україна, 1997. — 237 с.
80. *Портер М.* Конкуренція: Пер. с англ. — СПб.: Изд. дом “Вильямс”, 2000. — 896 с.
81. *Послання Президента України до Верховної Ради України. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002–2011 роки.* — К.: Інформ.-вид. центр Держкомстату України, 2002. — 74 с.

82. *Приходько В.* Спільна торговельна політика країн — членів ЄС // Економіка України. — 2002. — № 10. — С. 84–89.
83. *Рокоча В. В.* Міжнародна економіка: Навч. посіб.: У 2 кн. — К.: Таксон, 2000. — Кн. I: Міжнародна торгівля: теорія та політика. — 320 с.
84. *Руденко Л. В.* Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: Підручник. — К.: ЦУЛ, 2003. — 616 с.
85. *Семенов К. А.* Международные экономические отношения: Курс лекций. — М.: Гардарики, 1998. — 336 с.
86. *Сергієчко О.* Переваги та недоліки вступу України до Світової організації торгівлі // Персонал. — 2007. — № 1. — С. 509–513.
87. *Соколенко С. І.* Глобалізація і економіка України. — К.: Логос, 1999. — 566 с.
88. *Стан світу 2000: Пер з англ. / Л. Браун та ін.,* ВГО “Україна. Порядок денний на ХХІ століття” та інститут сталого розвитку. — К.: Інтелсфера, 2000. — 312 с.
89. *Стратегія розвитку внешнеэкономических связей Украины* // Економіст. — 2003. — № 1. — С. 32–33.
90. *Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу.* Затв. Указом Президента України від 11 червня 1998 року // Уряд. кур’єр. Орієнтир. Інформаційний додаток. — 1998. — 18 черв.
91. *Троян С. С.* Вступ до теорії міжнародних відносин: Навч. посіб. / Наук.-метод. центр вищої освіти, Рівненський ін-т слов’янознавства, Київ. ін-т “Слов’янський ун-т”. — К., 2000. — 139 с.
92. *Угода про партнерство та співробітництво.* Повний текст Угоди, підписаної між Європейським Союзом та Україною в Люксембурзі 16 червня 1994 року. — К.: Делегація Європейської Комісії в Україні. — 89 с.
93. *Фомішин С. В.* Международные экономические отношения на рубеже тысячелетий: Учеб. пособие. — Херсон: Олди-плюс, 2002. — 560 с.
94. *Хільчевська І. Г.* Особливості охорони навколишнього природного середовища у ФРН та українсько-німецьке екологічне співробітництво // Регіональні екологічні проблеми: Зб. наук. пр. — К.: ВГЛ “Обрії”, 2002. — С. 326–328.
95. *Хільчевська І. Г.* Про вимоги до моніторингу вод згідно основних положень Водної Рамкової Директиви Європейського Союзу //

- Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія: Період. наук. зб. — Т. 7. — К.: ВГЛ “Обрії”, 2005. — С. 54–69.
96. Хэррис Д. М. Международные финансы / Пер. с англ. — М.: Финлинь, 1996. — 296 с.
 97. Циганкова Т. М., Гордєєва Т. Ф. Міжнародні організації: Навч. посіб. — Вид. 2-ге, переробл. і допов. — К.: КНЕУ, 2001. — 340 с.
 98. Черевань В. П., Румянцев А. П., Романенко Л. Ф. Міжнародна економічна діяльність: Навч. посіб. — К.: Вид. дім “Слово”, 2003. — 280 с.
 99. Чмир О. С. Спеціальні (вільні) економічні зони і території пріоритетного розвитку (науково-методичні аспекти). — К.: НДЕІ Мінекономіки України, Сх. вид. дім, 2001. — 276 с.
 100. Шнирков О. Політика Європейського союзу у сфері міжнародної торгівлі: особливості сучасного етапу // Економічний часопис. — 2004. — № 5. — С. 6–10.
 101. Шостак Л. Маркетинг як інструмент експансії національного господарства у світовому економічному просторі // Економіка України. — 2007. — № 2. — С. 74–84.
 102. *International Trade Statistics* 2004. — WTO, 2004.
 103. *Trade and development report* 2004. Developing Countries in World trade. — UN., New York, Geneva, 2005.
 104. *UNCTAD Handbook of Statistics* 2004. — UN., New York, Geneva, 2004.

Інтернет-джерела

<http://www.delukr.cec.eu.int> — офіційний сайт Представництва Європейської Комісії в Україні.

http://www.president.gov.ua/topics/prior_eurochoice — офіційне Інтернет-представництво Президента України / Європейський вибір.

<http://www.ukraine-eu.mfa.gov.ua> — сайт співпраці України з ЄС.

<http://www.ukrstat.gov.ua> — офіційний сайт Державного комітету статистики України.

<http://www.imf.org> — офіційний сайт Міжнародного валютного фонду.

<http://www.worldbank.org> — офіційний сайт Світового банку.

<http://www.un.org> — офіційний сайт Організації Об’єднаних Націй.

<http://www.wto.org> — офіційний сайт Світової організації торгівлі.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни	
“Міжнародні економічні відносини”	4
Зміст дисципліни	
“Міжнародні економічні відносини”	5
Вказівки до виконання контрольної роботи	19
Теми контрольних робіт	20
Методика виконання контрольної роботи	21
Питання для самоконтролю.....	22
Список літератури	24

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. В. Лебідь*
Комп'ютерне верстання *О. Л. Лапшина*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3225

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)